

Raahen kaupungin talouden tasapainotusohjelma vuosille 2023 – 2030, kouluverkkoratkaisut

Kaupunginhallitus 03.10.2022 § 372

Valmistelijat Hallintojohtaja Matti Bergman, talousjohtaja Päivi Määttä

Raahen kaupungille on laadittu talouden tasapainotusohjelma vuosille 2023 – 2030, koska kaupunki on merkittävästi velkaantunut ja tulevat vuodet näyttävät taloudellisesti heikoilta.

Kaupungin talous ilman tasapainottamistoimenpiteitä on vuositasolla alijäämäinen vuodesta 2024 lähtien. Vuosien 2023 – 2030 aikana alijäämää kertyy yhteensä noin 18,6 milj. euroa eli keskimäärin 2,3 milj. euroa vuodessa. Tämä johtaa siihen, että vuoden 2021 tilinpäätöksen mukainen taseen 21,0 milj. euron ylijäämä tulee kulutettua loppuun ja vuonna 2030 taseeseen syntyy lähes 1,0 milj. euron alijäämä. Alla esitettyjen tasapainottamistoimenpiteiden vaikutus on 2,2 milj. euroa vuodessa eli yhteensä 17,8 milj. euroa. Esitettyjen toimenpiteiden toteutuessa nykyinen taseen ylijäämä supistuu vain hieman (4,2 milj. euroa) ja on 16,8 milj. euroa vuoden 2030 lopussa.

Tasapainottamisohjelman toteutuessa velkamäärä supistuu 32,2 milj. eurolla ja on 137,3 milj. euroa vuoden 2030 lopussa. Ilman tasapainottamisohjelmaa velkamäärä on 169,5 milj. euroa vuoden 2030 lopussa, joten se pysyttelee nykyisellä tasolla.

Esitettyjen toimenpiteiden suurimmat vaikutukset talouteen ovat sijoitustuottojen lisäyksellä, kiinteistöveroosenttien korotuksilla ja palveluverkkoon liittyvillä muutoksilla. Palveluverkkomuutoksilla syntyy merkittävä 1,2 milj. euron vuosittainen säästö vuodesta 2028 lähtien. Tarkastelujakson (2023-2030) aikana palveluverkkomuutoksien tuoma säästö on noin 5,0 milj. euroa. Tarkastelujaksoa vastaava kahdeksan vuoden säästö on 9,6 milj. euroa, joten palveluverkkoratkaisulla on mahdollista saada merkittäviä talousvaikutuksia.

Kaupungin johtoryhmä on valmistellut tasapainottamisohjelman kaikki toimialat kattaen säästötoimenpiteet, tulopohjan lisäykset ja elinvoimapanostukset tuleville vuosille. Talouden tasapainottamisen ohjausryhmä on linjannut toimenpiteitä kokouksissaan 25.5.2022, 30.6.2022 ja 21.9.2022. Ohjausryhmään on kuulunut kaupungin johtoryhmä, kaupunginhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajat sekä varapuheenjohtajat, valtuustoryhmien puheenjohtajat ja

henkilöstöjärjestöjen edustaja. Talouden tasapainotuksen kokonaisuutta on esitelty luottamushenkilöille valtuustoseminaarissa 26.9.2022.

Talouden tasapainotustoimenpiteiksi tuleville vuosille 2023 – 2030 ehdotetaan seuraavat toimenpiteet:

1. Tuottojen lisäys sijoituksista 0,5 M€/vuosi.
2. Kiinteistöveroprosenttien nosto liitteen (Tasapainottamistarve v. 2023 - 2030) mukaisesti. Vaikutus 0,9 M€/vuosi.
3. Osinkotuotot omista yhtiöistä pidetään ennallaan. 0,7 M€/vuosi (sis. nykyiseen talousarvioon).
4. Kotiutetaan sijoitussalkusta varoja 1,5 M€/vuosi.
5. Työterveyshuollon sopimuksen laajentaminen. -278 t€/v. Tavoitteena sairauspoissaolojen vähentyminen 10 %:lla.
6. Henkilöstön lisäys, controller. -70 t€/vuosi.
7. Henkilöstön vähennys vuonna 2022, 2 henkilöä. 95 t€/vuosi.
8. Alla mainitut koulut suljetaan, mikäli tämänhetkiset oppilasennusteet toteutuvat liitteessä esitetyn mukaisesti. Koulujen sulkemista koskevat päätökset tehdään erikseen. Ennen päätöksiä laskelmat tarkennetaan sekä tehdään ennakkovaikutusten arviointi. Lisäksi toteutetaan kuntalain edellyttämät kuulemistilaisuudet

Pohjoinen alue: Suljetaan Olkijoen ja Jokelan koulut lukuvuoden 2024-2025 jälkeen.
- Jokelan koulu, kustannusvaikutus alkaa v. 2025. (1. vuosi 23 t€/v, seuraavat vuodet 61 t€/v.)
- Olkijoen koulu, kustannusvaikutus alkaa v. 2025 (1. vuosi 158 t€/v, seuraavat vuodet 388 t€/v.)

Eteläinen alue: Suljetaan Tikkalan ja Honganpalon koulut lukuvuoden 2026-2027 jälkeen.
- Tikkalan koulu, kustannusvaikutus alkaa v. 2027 (1. vuosi 278 t€/v, seuraavat vuodet 656 t€/v.)
- Honganpalon koulu, kustannusvaikutus alkaa v. 2027 (1. vuosi 42 t€/v, seuraavat vuodet 93 t€/v.)
9. Tekninen toimiala/hallinto, taksojen korotukset 10 %. 25 t€/vuosi
10. Tekninen toimiala/kuntatekniikka yht. 25 t€/vuosi
11. Tekninen toimiala/tilahallinta yht. 105 t€/vuosi

12. Tekninen toimiala/rakennus- ja ympäristövalvonta yht. 35 t€/vuosi

13. Elinvoimapanostukset:

Merituulivoima:

- kiinteistöverotuotto 1,7 M€/vuosi ja koko käyttöiän aikana n. 50 M€.
- toteutus ja mahdolliset tulot painottuvat 2020-luvun loppuun ja 2030-luvun alkupuoliskolle.

Raahen satamahankkeet:

- Raahen kaupunki edistää osaltaan Raahen Satama Oy:n hankkeiden eteenpäin viemistä. Jokainen yksittäinen hanke ja kaupungin osallistuminen hankkeeseen käsitellään ja päätetään myöhemmin erikseen.

Liitteet

Henkilöstö ja työterveyden tavoitetila
Talouden tasapainottaminen: hallinto
Sivistystoimen palveluverkko
Säästökohteet 2022-2023 rakennetun ympäristön lautakunta
Talouden tasapainottaminen: kehittämisen toimiala
Elinvoimapanostukset
Tasapainottamistarve v. 2023 – 2030
Tasapainottamisohjelma v. 2023 - 2030

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Hyväksytään liitteen (tasapainottamisohjelma v. 2023 - 2030) mukaisesti talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023 - 2030 kaikkien toimialojen osalta edellä esitettyine toimenpiteineen ja esitetään tasapainotusohjelma edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja siihen tehdään tarvittaessa tarkennuksia ja muutoksia.

Päätös

Keskustelun kuluessa Sari Pekkala teki seuraavanlaisen muutosesityksen: esitän, että talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023 – 2030 hyväksytään seuraavilla muutoksilla:

- Kohta Tulevaisuuslautakunta / opetus:
Suljettavien koulujen kohdalta poistetaan vuosiluvut.
Asetetaan alaoppilasrajaksi 40 oppilasta, mikä käsittää 0-6 luokat.
Päätöksiä tehdessä on huomioitava myös koulukiinteistön kunto.
Muutoin kohdan tekstiosuus säilyy ennallaan.

Pohjamateriaalissa Sivistystoimen osuudessa / perusopetus: esitetään, että Pattasten yläkoulun uuden koulukiinteistön suunnittelu käynnistetään, niin ettei nykyisten vuokratilojen lisäoptiovuosia olisi

tarpeen käyttää. Pattasten yläkoulun ja muutkin tulevat koulukiinteistöinvestoinnit tulee suhteuttaa laskevaan oppilasmäärään. Suunnittelussa on huomioitava tilojen neliömäärän muunneltavuus tarpeen mukaan.

Pekka Poukkula ja Elias Tornberg kannattivat Sari Pekkalan esitystä.

Keskustelun kuluessa Anu Mattila teki seuraavanlaisen muutosesityksen: Hyväksytään osittain liitteen mukaisesti talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023 - 2030 pois lukien sivistystoimen palveluverkko ja esitetään tasapainotusohjelma muilta osin edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi. Sivistystoimen palveluverkossa selvitetään mm. koulurakennusten kunnot.

Sivistystoimen osalta palveluverkkopäätökset tehdään talousarvion vuoden 2023 päätösten yhteydessä. Tämä esitys on ryhmä Raahe 2025 osalta.

Matti Nikula ja Marko Salmela kannattivat Anu Mattilan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaksi kaupunginjohtajan esityksestä poikkeavaa kannatettua muutosesitystä, joten kaupunginhallituksen tulee äänestää asiassa. Äänestysmenettelyksi puheenjohtaja esitti sähköistä äänestystä siten, että ne, jotka kannattavat Anu Mattilan esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Sari Pekkalan esitystä, äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä Anu Mattilan esitys sai 6 JAA-ääntä (Hautamäki Jaana, Seppänen Jari, Mattila Anu, Nikula Matti, Ollanketo Tarja, Salmela Marko) ja Sari Pekkalan esitys sai 5 EI-ääntä (Pekkala Sari, Lumijärvi Liisa, Poukkula Pekka, Tornberg Elias, Nurro Sari). Puheenjohtaja totesi, että seuraavaksi vastakkain asetetaan kaupunginjohtajan pohjaesitys ja Anu Mattilan tekemä kannatettu esitys. Äänestysmenettelyksi puheenjohtaja esitti sähköistä äänestystä siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Anu Mattilan esitystä, äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä kaupunginjohtajan esitys sai 0 JAA-ääntä ja Anu Mattilan esitys sai 6 EI-ääntä (Hautamäki Jaana, Seppänen Jari, Mattila Anu, Nikula Matti, Ollanketo Tarja, Salmela Marko). Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus on äänin 0-6, 5 tyhjää (Pekkala Sari, Lumijärvi Liisa, Poukkula Pekka, Tornberg Elias, Nurro Sari), hyväksynyt Anu Mattilan kannatetun esityksen asiassa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen ja talousjohtaja Päivi Määttä esittelivät asiaa kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokous keskeytettiin jaloittelutauon ajaksi klo 19.56-20.05.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Katja Hänninen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 20.24 ja Jarkko Vimpari, Lucina Hänninen ja Pasi Pitkänen asian käsittelyn jälkeen klo 20.32.

Kaupunginvaltuusto 10.10.2022 § 120

Liitteet	Tasapainottamisohjelma v. 2023 – 2030 Tasapainottamistarve v. 2023 – 2030 Henkilöstö ja työterveyden tavoitetila Talouden tasapainottaminen: hallinto Sivistystoimen palveluverkko Säästökohteet 2022-2023 rakennetun ympäristön lautakunta Talouden tasapainottaminen: kehittämisen toimiala Elinvoimapanostukset Raahen Kylät ry:n vetoamus
Päätösesitys	Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle: Hyväksytään osittain liitteen "Tasapainottamisohjelma v. 2023 - 2030" mukaisesti talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023 - 2030 pois lukien sivistystoimen palveluverkko. Sivistystoimen palveluverkossa selvitetään mm. koulurakennusten kunnot. Sivistystoimen osalta palveluverkkopäätökset tehdään talousarvion vuoden 2023 päätösten yhteydessä.
Päätös	Keskustelun kuluessa Keskustan valtuustoryhmä esitti, että kaupunginhallituksen kokouksessa 3.10.2022 käsitelty §:n 372 päätösesitys Raahen kaupungin talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023 - 2030 hyväksytään seuraavilla muutoksilla: kohta Tulevaisuuslautakunta / opetus: suljettavien koulujen kohdalta poistetaan vuosiluvut. Oppilasarajaksi asetetaan 40 oppilasta, mikä käsittää 0-6 luokat. Päätöksiä tehdessä on huomioitava myös koulukiinteistön kunto. Keskustelun kuluessa Antero Aulakoski esitti, että talouden tasapainotusohjelma hylätään kokonaisuudessaan. Esitys raukesi kannattamattomana. Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaupunginhallituksen esityksestä poikkeava valtuustoryhmän muutosesitys, joten kaupunginvaltuuston tulee äänestää asiassa. Äänestysmenettelyksi puheenjohtaja esitti nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät JAA,

ja ne, jotka kannattavat Keskustan valtuustoryhmän esitystä, äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

Annetussa äänestyksessä kaupunginhallituksen esitys sai 25 JAA-ääntä (Anttila Marko, Hanhikorpi Tiina, Hautamäki Jaana, Heinonen Risto, Heiskanen Heidi, Honkala Matti, Hänninen Katja, Kallela Jaakko, Laurila Kari, Lehmusketo Viljo, Mattila Anu, Mattila Timo, Nikula Matti, Nurro Sari, Ojala Niilo, Ollanketo Tarja, Pääkkö Meeri, Saarenpää Eetu, Salmela Marko, Seppänen Jari, Sorvari Seppo, Törmi Paavo, Törmäkangas Jonne, Valtanen Pirkko, Ylisirniö Kirsi) ja Keskustan valtuustoryhmän esitys sai 18 EI-ääntä (Ahokas-Tuohinto Pirkko, Aulakoski Antero, Eteläaho Jani, Haapajoki Tita, Hummastenniemi Matti, Jaakola Elina, Karppinen Aimo, Kinnunen Esa, Lumijärvi Liisa, Äijälä Samuli, Mutka-Leinonen Kristiina, Parkkila Pasi, Pekkala Sari, Poukkula Pekka, Pulkkanen Nina, Tornberg Elias, Ylikulju Elsi, Ylisirniö Esa).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on äänin 25 - 18 hyväksynyt kaupunginhallituksen esityksen asiassa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Raahen Keskustan valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoron asiassa käytti Kristiina Mutka-Leinonen. Puheenvuoro liitettiin kirjallisena pöytäkirjaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Raahen Perussuomalaiset valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoron asiassa käytti Anu Mattila. Puheenvuoro liitettiin kirjallisena pöytäkirjaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Raahen Vasemmiston valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoron asiassa käytti Katja Hänninen. Puheenvuoro liitettiin kirjallisena pöytäkirjaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Raahen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoron asiassa käytti Marko Salmela. Puheenvuoro liitettiin kirjallisena pöytäkirjaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Raahen Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoron asiassa käytti Sari Nurro. Puheenvuoro liitettiin kirjallisena pöytäkirjaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Raahen Vihreiden valtuustoryhmä ryhmäpuheenvuoron asiassa käytti Seppo Sorvari. Puheenvuoro liitettiin kirjallisena pöytäkirjaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekinen ja

talousjohtaja Päivi Määttä esittelivät asiaa kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokous keskeytettiin jaloittelutauon ajaksi klo 18.32 - 18.48.

Kaupunginhallitus 01.12.2022 § 462

785/02.02.00/2021

Valmistelija

Opetus- ja kasvatusjohtaja Lucina Hänninen ja kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen

Raahen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2023-2030 kokouksessaan 10.10.2022 § 120 muutoin, mutta jättänyt sivistystoimen palveluverkkoasian (kouluverkko) päätettäväksi vuoden 2023 talousarvion käsittelyn yhteydessä todeten, että sivistystoimen palveluverkossa selvitetään mm. koulurakennuksen kunnot.

Talouden tasapainottamisohjelmassa on kouluverkon osalta esitetty seuraavaa:

Tulevaisuuslautakunta: Opetus: Alla mainitut koulut suljetaan, mikäli tämänhetkiset oppilasennusteet toteutuvat liitteessä esitetyn mukaisesti. Koulujen sulkemista koskevat päätökset tehdään erikseen. Ennen päätöksiä laskelmat tarkennetaan sekä tehdään ennakkovaikutusten arviointi. Lisäksi toteutetaan kuntalain edellyttämät kuulemistilaisuudet. Pohjoinen alue: Suljetaan Olkijoen ja Jokelan koulut lukuvuoden 2024-2025 jälkeen. Eteläinen alue: Suljetaan Tikkalan ja Honganpalon koulut lukuvuoden 2026-2027 jälkeen. Kyseessä olevien ja lakkautettavaksi vuosina 2025 ja 2027 esitettyjen koulujen kustannusvaikutukset käyvät ilmi liitteestä.

Kouluverkkoasiasta on käyty keskustelua laajennetussa puheenjohtajistossa kaupunginvaltuuston kokouksen jälkeen, mutta yksimielistä näkemystä kouluverkkoasiaan ei ole syntynyt. Osa valtuutetuista on sitä mieltä, että 40 oppilaan raja olisi syytä ottaa perusteeksi koulujen lakkautuksesta päätettäessä.

On selvää, että talouden tasapainottamisohjelmassa kouluverkon osalta esitetyt vuosiluvut, siitä milloin joku koulu lakkautettaisiin eivät saa suurta kannatusta, joten ne on syytä poistaa koulujen lakkautuksen perusteena. Tämä tarkoittaa samalla sitä, että koulujen lakkautuksen kustannusvaikutuksia ei voida kirjata tasapainottamisohjelmaan millekään vuodelle.

Seuraava esitys rakentuu opetus- ja kasvatusjohtajan sekä kaupunginjohtajan yhteiselle kompromissiratkaisulle huomioiden luottamushenkilöiden näkemykset tulevien vuosien kouluverkkoratkaisussa.

Liite	Sivistystoimen palveluverkko Tasapainottamisohjelma 2023 - 2030
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena
Päätösesitys	Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Kouluyksikön toiminnan lakkauttaminen tuodaan lautakuntien päätöksentekoon sitten, kun se on pedagogisesti (tulevaisuuslautakunta) tai tilojen kunto huomioiden (rakennetun ympäristön lautakunta) tarkoituksenmukaista.

Tulevaisuuslautakunta laatii suunnitelman kouluverkon kehittämiseksi. Tarvittavat muutokset kouluverkosta tuodaan lautakunnan päätettäväksi vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Lautakunta esittää tarvittavat muutokset eteenpäin kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Lautakunta järjestää myös tarvittavat viralliset kuulemiset.

Koulun toiminnan jatkaminen ei ole pedagogisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaista silloin, kun koulun opetus on järjestettävissä vähemmällä kuin 3 opettajan resurssilla, koulun oppilasmäärä on selkeästi laskeva ja lapset sopivat muihin kouluihin.

Tulevaisuuslautakunta laatii osallisuussuunnitelman, jonka avulla kouluverkon suunnittelua tehdään yhdessä koulujen henkilökunnan, lasten, perheiden ja kyläläisten kanssa.

Rakennetun ympäristön lautakunta seuraa koulutilojen kuntoa sekä rakennusten peruskorjaustarpeita. Arvioinnissa hyödynnetään tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita. Tarvittavat muutokset tuodaan lautakunnan päätettäväksi vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

Kouluihin, joiden oppilasmäärä on selkeästi laskeva ja lapset sopivat muihin kouluihin, ei tehdä laajoja korjaustoimenpiteitä.

Koulutilojen, joiden käyttäjiltä tulee palautetta haasteellisesta sisäilmasta, käytöstä luovutaan, mikäli oppilasmäärä on selkeästi laskeva ja lapset sopivat muihin kouluihin. Arvioinnissa hyödynnetään tarvittaessa kaupungin sisäilmatyöryhmän, työterveyden, työsuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon asiantuntijoita.

Rakennetun ympäristön lautakunta esittää tarvittavat muutokset tulevaisuuslautakunnalle sekä eteenpäin kaupunginhallitukselle ja valtuustolle. Tarvittavat viralliset kuulemiset järjestetään yhdessä tulevaisuuslautakunnan kanssa.

Päätös

Keskustelun kuluessa Pekka Poukkula teki seuraavanlaisen muutetun päätösesityksen: Esitän edelleen samansisältöistä kouluverkkoratkaisua kun 3.10. kaupunginhallituksen kokouksessa tehtyä muutosesitystä koskien § 372: asetetaan oppilasarajaksi 40 oppilasta käsittäen 0-6 luokat, suljettaville kouluille ei määritellä vuosilukuja ja päätöksiä tehdessä on huomioitava myös koulukiinteistön kunto. Pohjaesityksessä näitä em. asioita on osittain huomioitukin, mutta tällä esityksellä, erityisesti asetettavalla oppilasarajalla, saataisiin selkeämpi määrittely valmistelua ja myöhemmin päätöksentekoa varten.

Sari Pekkala kannatti Pekka Poukkulan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, joten kaupunginhallituksen tulee äänestää asiassa. Äänestysmenettelyksi puheenjohtaja esitti sähköistä äänestystä siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Pekka Poukkulan esitystä, äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

Annetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan esitys sai 7 JAA-ääntä (Hautamäki Jaana, Nikula Matti, Nurro Sari, Ollanketo Tarja, Pääkkö Meeri, Salmela Marko, Seppänen Jari) ja Pekka Poukkulan esitys sai 4 EI-ääntä (Lumijärvi Liisa, Pekkala Sari, Poukkula Pekka, Tornberg Elias).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus on äänin 7 - 4, hyväksynyt kaupunginjohtajan esityksen asiassa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen ja opetus- ja kasvatusjohtaja Lucina Hänninen esittelivät asiaa kokouksessa.